# Polak Sumienny

## pismo czasowe N. 13.

Warszawa dnia 19 Grudnia 1830 roku, o godzinie 8 rano.

## Część Urzędowa

*Rząd tymczasowy Królestwa Polskiego.*

Zważywszy, iż w teraźniejszém położeniu kraju, mieszkańcy Królestwa Polskiego nie są w stanie pilnować spraw swoich w sądach cywilnych toczących się, na wniosek Komissyi Rządowéj Sprawiedliwości i z woli Dyktatora stanowi, co następuje:

Art. 1. Sprawy o zbrodnie, występki i przewinienia policyjne, we wszystkich sądach właściwych, bez żadnéj przerwy i wstrzymania dochodzone i sądzone będą.

Również sprawy tak między kupcami jako i nie kupcami z przedmiotu swojego do sądownictwa trybunałów handlowych należące, tak w Trybunale handlowym w Warszawie, w Trybunałach cywilnych po województwach w zastępstwie Trybunałów handlowych, jako też z odwołania się w wyższych instancyach, bez żadnego wyłączenia lub przerwy sądzone, oraz wszelkie postępowanie z upadłości kupców wynikające, odbywaném będzie.

Również wszelkie czynności hypoteczne w zwykłym porządku odbywać się będą.

Art. 2. W sądach cywilnych sądzone będą sprawy w następujących tylko przedmiotach.

*a*) o naruszenie posessyi.

*b*) o alimenta i prowizye.

*c*) o czynsz gruntowy dzierżawę i komorne.

*d*) o exmissyą z dzierżawy lub komornego.

*e*) o wysłużone zasługi służących.

*f*) o długi za dostarczoną żywność, tudzież i drzewo opałowe, od dnia 1. Października 1830. r. poczynając, wynikłe.

*g*) o zniesienie przymusu osobistego.

*h*) o témczasowe zabespieczenie przedmiotu w przypadkach, gdzie strona zagrożona jest ucieczką dłużnika lub utratą przedmiotu satysfakcyi pretensyi.

*i*) Sprawy karności przeciwko urzędnikom.

*k*) Sprawy w przedmiotach cywilnych w których prawo przymus osobisty wyrokować dozwala.

*l*) o naruszenie lub bezprawne zatrzymanie cudzéj własności.

*m*) o zobowiązania się wszelkie zawarte w Stolicy, od dnia 30. Listopada 1830. r. na całéj zaś rozciągłości kraju od dnia 5. Grudnia 1830. r. poczynając.

Art. 3. Exekucye w przedmiotach tylko niniejszém postanowieniem do sądzenia dozwolonych, rozporządzone być mogą.

Art. 4. Od zawieszenia sądownictwa niniejszém postanowieniem wyrzeczonego, wyłączone zostają wyroki sądów polubownych, które we wszelkich przedmiotach w czasie trwającego juristitium wydawane klauzulą exekucyjną opatrywane i wykonane być mogą.

Art. 5. Czas trwania juristycyi w stolicy od d. 30 Listopada 1830 r. na całéj zaś rozciągłości kraju od dnia 5 Grudnia 1830 r. poczynając, aż do zniesienia niniejszego postanowienia nie będzie rachowany do preskrypcyi, perempcyi i upadku terminów prawem do zachowania zakréślonych, w sprawach, które podług niniejszego postanowienia od sądzenia są wyłączone.

Art. 6. Rozporządzenia niniejszego postanowienia, poddane będą pod zatwierdzenie, zmianę lub uchylenie Izb Sejmowych w ciągu miesiąca bieżącego zebrać się mających.

Art. 7. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w pismach publicznych dla powszechnéj wiadomości ma być zamieszczone, w szczególności Komissyi Rządowéj Sprawiedliwości, wszystkim zaś Komissyom Rządowym w czém do któréj należy, poleca.

Warszawa d. 15. Grudnia 1830. r.
Prezydujący
X. A. *Czartoryski.*
Zastępca Radcy Sekretarza Stanu Radca Stanu nadzwyczajny (podp.) J. *Tymowski.*
Potwierdza się:
Warszawa d. 15. Grudnia 1830.
Dyktator (podp:) *Chłopicki.*
Sekr: Jlny Dyktatury (pod:) *Krysiński.*

*N. 91,222. w Warszawie dnia 14 miesiąca Grudnia 1830 roku.*

*Komissya Rządowa Przychodów i Skarbu.*

*Do Rady Municypalnéj Miasta Stołecznego Warszawy,*

W dniu 13 grudnia r, b. zgłosiwszy się do Bióra Komissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, kilku z tutejszych fabrykantów piwa, a mianowicie PP. Michał Piotrowski, Wojciech Gerson, Wilhelm Kiok, Józef Orłowski i Andrzéj Brzeziński złożyli protokularną deklaracyą, że powodowani przychylnemi zamiarami dla dobra Skarbu Publicznego zwłaszcza w obecnéj chwili, gdzie całość wpływów z prawa mu należnych jest rękojmią swobód, o które się Naród dobija, pragną widzić zaprowadzony sposób kontrolowania wyrobów piwa u wszystkich fabrykantów onego w Stolicy, któryby tychże fabrykantów zasłonił od cienia nawet podejrzenia, iż wyroby takowe z uszczerbkiem podatku z prawa należącego uskuteczniają, że środek takowy jako najskuteczniejszy zaproponowali, aby pięciu z ich grona, to jest Wojciech Gerson, Wilhelm Kiok, Józef Orłowski, Jakób Szymanowski i Franciszek Wolowski (młodszy) upoważnieni byli przez władzę Skarbową do kontrolowania spólnie z officyalistami skarbowymi im przydanymi wszystkich w ogólności i aby o tém tak fabrykanci jako i officyjaliści Skarbowi obwieszczeni zostali, także wnieśli deklaracye, aby wrazie odkrycia defraudacyi w którymkolwiek browarze, właściciel onegoż już nie podług przepisów dotąd istniejących lecz przez zamknięcie na zawsze browaru był ukaranym.

Deklaracyę takową Komissya Rządowa Przychodów i Skarbu przyjąwszy, wzywa Radę Municypalną Miasta Warszawy, ażeby o tém wszystkiém innym fabrykantom piwa w Warszawie przez pisma publiczne niezwłócznie obwieścić chciała z oznajmieniem, iż fabrykanci do kontrolli wybrani, bądź łącznie z officyalistami Skarbowymi, bądź sami przez się wszelkie zgodne z przepisami środki ku ścisléj kontrolli wyrobów piwa zmierzające przedsiębrać będą mocni. O skutku tego wezwania Rada Municypalna raczy zawiadomić Komissyę Rządową Przychodów i Skarbu.

w Zastępstwie Ministra Prezydującego
Radca Stanu
(podpisano) *Morawski.*
Sekretarz Jeneralny
(podpisano) *Miniewski.*
Zgodność Kopii świadczę
Sekretarz Jeneralny
*G. Jabłkowski.*
Referent Wydziału
(podpisano) *Smoliński.*

## Część Nieurzędowa

### KATECHIZM POLITYCZNY DLA UŻYTKU SEJMUJĄCYCH STANÓW.

przez J. K. *).

ROZDZIAŁ I.

*O Sejmie i o Dyktatorze.*

*Pytanie.* Co jest Sejm?

*Odpowiedź.* Jest to zebranie się i wspólne naradzanie obudwu Izb Prawodawczych wraz z Naczelnikiem Narodu, o dobru powszechném.

*P.* Kto zwołuje Sejm?

*O.* Król, a w jego braku Naczelnik władzy wykonawczéj.

*P.* Czy Sejm może się sam zwołać?

*O.* Nie może, bo Sejm przed zwołaniem swojém nie istnieje; a kto nie istnieje, nie może się sam zwołać; zwołanie więc, odroczenie i rozwiązanie Sejmu, należy do władzy wykonawczéj; i tak też jest we wszystkich krajach konstytucyjnych.

*P.* Dla czego zwołanie, odroczenie i rozwiązanie Sejmu należy do władzy wykonawczéj?

*O.* Dla tego, że gdyby to należało do Sejmu, mogłoby się zdarzyć, że nigdyby się ani odroczył, ani rozwiązał, lecz obradowałby ciągle.

*P.* Kto składa Sejm?

*O.* Panujący lub kto inny w jego miejscu; Senat i Izba Poselska.

*P.* Kto teraz jest w miejscu Panującego?

*O.* Dyktator.

*P.* Jakie są attrybucye Jego władzy?

*O.* Ma prawo robienia tego wszystkiego, co mu się podoba; bez względu na istniejące prawa; wolno Mu jest prześladować, więzić, skazywać na śmierć ludzi bez żadnego wyroku.

*P.* Jakto? Więc wpadliśmy z deszczu pod rynnę. Dobijamy się wolności, a cierpimy najsroższy despotyzm?

*O.* Nie; to co w czasie pokoju byłoby nieznośném despotyzmem, w naszém niebespieczném położeniu jest tylko *mocą.* Wreszcie Dyktator przyrzekł złożyć władzę w ręce Sejmu.

*P.* Czyby Sejm dobrze zrobił, gdyby Mu odebrał tę władzę?

*O.* Sejm tym postępkiem mógłby nas zgubić; Dyktator posiada zaufanie Narodu i wojska; jest biegłym Wodzem, a takiego nam właśnie potrzeba. Nadewszystko Sejm winien pamiętać tę główną zasadę, na którą się zgodzili wszyscy Prawodawcy i Politycy, że: „Radzić powinno wielu, lecz wykonywać jeden.“ Im więcéj osób rozprawia o rzeczy, tém łatwiéj ktoś może zrobić trafną uwagę; kiedy już wydano postanowienie, jeden powinien wykonać, bo gdzie wielu wykonywa, tam nie ma *sprężystości.*

*P.* Czyby nie można Dyktatorowi, jako biegłemu Dowódzcy, zostawić władzę wojskową, a odjąć cywilną?

*O.* Nie wyniknęłyby ztąd żadne korzyści dla kraju, a szkody wyniknąćby mogły. Jest rzeczą niepodobną, żeby obiedwie władze były sobie zupełnie równe; jedna musiałaby koniecznie słuchać rozkazów drugiéj; gdyby władza wojskowa wzięła górę, Wódz rządziłby wówczas wszystkimi i byłby Dyktatorem *de facto.* Gdyby (co jest podobniejszém do prawdy) władza cywilna miała wyższość, wówczas Dowódzca wojska musiałby jéj z każdego kroku zdawać raport, dopominać się o żywność, prosić o danie rozkazów Prezesom Wojewódzkim, Kommissarzom, Wójtom gmin, a stojąc o kilkadziesiąt mil od stolicy, trwoniłby czas na korrespondencye z Rządem. Jest jeszcze ważniejsza przyczyna, dla któréj Władze, Cywilna i Wojskowa, powinny być w jednych ręku. W dzisiejszych okolicznościach zachodzić musi największa zgodność między temi dwiema władzami; zginiemy, jeżeli się one pokrzyżują; a nie mogą się pokrzyżować, jeżeli obiedwie złożymy w ręce jednego.

*P.* Czy nie możnaby dać Dyktatorowi władzy królewskiéj tylko?

*O.* Między władzą królewską a dyktatorską ta szczególnéj zachodzi różnica, że ostatnia może dowolnie rozrządzać losem i majątkiem ludzi. Ale charakter naszego Dyktatora zapewnia nas, że niewinnego śmiercią nie ukarze, a winnego nawet nie ukarze bez sądu. Wreszcie rząd dyktatorski miał zawsze taką władzę, i nie darmo też Rzymianie powierzali go ludziom *najcnotliwszym.*

*P.* Czy nie byłoby dosyć, zostawić rzeczy tak jak są, i nie rozpoczynać Sejmu?

*O.* Ten krok przyprawiłby nas także o niechybną zgubę. Rewolucya nasza potrzebuje koniecznie, żeby Stany królestwa nadały Jéj sankcyę. Inaczéj, powiedzą o nas za granicą, że: „w Warszawie zrobiono *rozruch*, Jenerał „Chłopicki stanął na czele *garstki buntowników*, i jakiś Rząd Tymczasowy sam się utworzył, zwołał Sejm, „lecz Sejmu nie chciano, *gdyż wszyscy są kontenci* „*z Rządu Rossyjskiego.*

*P.* W jakiż więc sposób Sejm ma się zagaić?

*O.* Senat zbierze się pod przewodnictwem Prezydującego, a Izba Poselska pod przewodnictwem Członka najstarszego wiekiem; nazajutrz zaś przystąpi sama do wyboru swego Marszałka. Jeżeli mamy być zupełnie wolnymi, nie trzeba i tego cierpieć, żeby Władza wykonawcza narzucała Marszałka Izbie Poselskiéj. (Tę odmianę zrobiono także i w Konstytucyi Francuzkiéj). Dyktator zagai posiedzenie i złoży władzę w ręce sejmujących Stanów.

*P.* Jaka ma być piérwsza czynność Sejmu?

*O.* Piérwszą czynnością Sejmu ma być potwierdzenie Dyktatora.

*P.* Druga czynność Sejmu?

*O.* Mianowanie Rady Najwyższéj przy Dyktatorze.

*P.* Dla czegoż Sejm ma mianować Radę Najwyższą przy Dyktatorze, kiedy mamy Rząd Tymczasowy?

*O.* Sejm może zatwierdzić tych samych Członków, lub wezwać innych; idzie tu tylko o sprzeczność zachodzącą w tytule postanowień: „*Rząd* Tymczasowy z *woli* Dyktatora.“ Dziękuję za taki *Rząd*, co działa z cudzéj woli.

*) *Na żądanie autora umieszcza Redakcya.*

Wreszcie tam, gdzie jest Dyktator, nie może być innego Rządu.

*P.* Po zatwierdzeniu Dyktatora i mianowaniu Rady Najwyższéj, czém się Sejm zająć powinien?

*O.* Sejm, poruczywszy Dyktatorowi i Jego Radzie ogólną i szczegółową administracyę, powinien się zająć naprzód, nie poprawieniem dzisiejszéj konstytucyi, pełnéj wad, lecz ułożeniem nowéj.

*(Dalszy ciąg później).*

## WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Pułki piechoty i kawaleryi oraz artylerya wyruszyły ku granicom Rossyi. Kommissarze wojenni mający rozkaz opatrzenia wojska w żywność za opłatę Skarbu publicznego, po powręczeniu im instrukcyi udali się także za wojskiem.

Hrabia Leon Małachowski na potrzeby Ojczyzny ofiarował 150,000 zł. pol., poświęcenie to w miarę ofiar innych obywateli okazuje nie tylko szlachetny sposób myślenia prawego Polaka, ale zarazem, że nad majątek przekładają Rodacy wolność i niepodległość kraju! Pomiędzy innemi ofiarami doniesiono, że Prezes Kommissyi Województwa Lubelskiego na potrzeby Ojczyzny z majątku swego przeznaczył konia wierzchowego!!!

Biesiekierski Stanisław zobowiązał się dostarczyć 40 ludzi z końmi i rynsztunkiem własnym kosztem dla pułku Mazurów Województwa Mazowieckiego, dzięki Tobie zacny Obywatelu za tę przysługę Ojczyznie, któréj synowskie winniśmy przywiązanie.— J. Mollet właścicielka magazynu strojów w Warszawie, kazała sporządzić 2 tuziny chorągiewek dla Krakusów.

W dniu 13 b. m. szesnastoletnia Polka, mając w Banku kapitał w ilości zł. pol. 1000 ten wraz z procentem zł. pol. 8 gr. 20 wynoszącym, złożyła przez opiekunkę na ofiarę Ojczyzny a mianowicie na szarpie dla rannych w jéj obronie, żądając izby imie ofiarującéj nie było podane do wiadomości publicznéj.

W dniu 15 b. m. złożono na ręce Dyktatora kosztowną tabakierę i pierścień brylantowy celem zpieniężenia takowych za pośrednictwem Banku, na obecne kraju potrzeby. Ofiary te otrzymał Bank do stósownego z takowemi podług życzeń ofiarującéj osoby postąpienia.

Dnia wczorajszego, prawa Polka z Kierwińskich *Nowakowska*, zebrawszy piérwsza całą swą pensyę panien udała się z niemi na Pragę, dla pracowania około okopów; młodziuchne Polki nieodrodne swych matek córy opatrzone w łopaty, za przykładem zacnéj swéj mistrzyni, nakopywały do taczek ziemię, którą mężczyzni ochoczo rozwozili na wały.

Zapał we wszystkich był jednakowy, jednakowa usilność w pracy, nic ich od niéj wstrzymać, nic ani na chwilę oderwać nie zdołało; nawet spółrodak który natchnienia, jakie w nim święty ten obraz miłości ojczyzny wzbudzić musiał koniecznie, utłumić dłużéj nie mogąc, gdy chciał się odezwać do pracujących — nie był słuchany, głos jego jakkolwiek uczuciem silny, gorliwości pracujących ani na moment przerwać nie potrafił.

Zaniemiała ciekawość... chęć pracy wszystko ogarnęła.

Nie piérwszy to przykład poświęcenia się Polek — Wszystkie one oddychają uczuciem miłości Ojczyzny, które w spuściźnie odziedziczyły.

Potrafią Polki jeszcze nie raz uczynkiem stwierdzić, że godne są stanąć obok Spartanek.

W razie walki przy rodzinnym grodzie, przypomni sobie każdy z walczących zapewne, że ziemię tych okopów ręce naszych Polek usypywały; a w piersiach jego zawsze tém silniejszy zapał im nieprzyjaciel będzie natarczywszy... każdy będzie pamiętał że broni téj ziemi, któréj obywatelki z cnoty i poświęcenia się równych sobie nie znajdą.

Doszła wiadomość z Serajowa w Województwie Augustowskiém, iż dnia 13. b m. wybuchnęło powstanie w Wilnie — nie wiadomo jaki wzięło koniec. List pisany 14. b. m. przez Naddzierżawcę dóbr Rządowych nad Niemnem do obywatela mieszkającego pod Aleksotą zawiera co następuje:

„*Vorgestern abend und gestern bis 9 uhr, hat man* „*hier an der Memel* (Niemen) *eine kanonade hören* „*können, wahrscheinlich bey Wilna, sonst ist alles* „*ruh, nur von jener seite antwortet keiner nichts* „*mehr.*“

„Przedwczoraj wieczorem i wczoraj do 9. godziny, słyszano tu nad Niemnem wystrzały działowe, podług podobieństwa do prawdy około Wilna. Teraz niby wszystko spokojnie tylko z drugiéj strony nie ma żadnéj wiadomości.“

## PRZYGOTOWAWCZE POSIEDZENIE IZB SEJMOWYCH.

W dniu 18. stosownie do uniwersałów wydanych przez Rząd tymczasowy zebrały się obiedwie Izby w miejscach zwyczajnych posiedzeń na Zamku królewskim.

O godzinie 5. wieczorem arbitrowie od dawna już niemający tu przystępu napełnili ganki.

### Izba Poselska.

Deputacya, o któréj onegdaj donieśliśmy oświadczyła Izbie iż wskutku porozumienia się z Dyktatorem i Rządem tymczasowym otwarcie Sejmu na dzień 21. m., r. b. umówione zostało. Dały się słyszéć liczne głosy za uznaniem obecnego posiedzenia jako już Sejmowego. Poseł Ostrołęcki właściwą sobie wymową popiérał przełożenie Deputacyi. Tym czasem z grona Senatu wysłani, Wojewoda Xiąże Radziwił i Kasztelan Dembowski wezwał Izbę do połączenia się z Senatem w celu naradzenia się o wyż wspomnionym przedmiocie.

Izba oświadczyła, że nieomieszka połączyć się z Senatem skoro się uporządkuje, jakoż uchwaliła jednomyślnie, iż od téj chwili w Sejmującą się zamienia, uroczyste jednakże otwarcie Sejmu do Wtorku odkłada w skutku téj uchwały przystąpiono zaraz do obrania Marszałka i wybór jednozgodny padł na Władysława Ostrowskiego Posła Powiatu Piotrkowskiego.

Skoro mu laska Marszałkoska wręczoną została oświadczył, iż zrzeka się wszelkiéj wystawy w czasie obrad Sejmowych zwyczajem przyjętej, i nadto ofiaruje własne 30,000. Zp. na potrzeby kraju. Idąc za jego przykładem wszyscy Posłowie i Deputowani stosownie do swojéj możności ofiarę na ołtarzu Ojczyzny złożyli (*).

### Izby połączone.

Izba Senatorska uwiadomiona przez wysłanych z Izby Poselskiéj, Niesiołowskiego i Swidzińskiego Posłów o jéj czynnościach i równym powodowana zapałem przystąpiła do złożenia znacznych ofiar. Poczém gdy Izba Poselska połączyła się z Senatorską uwiadomiwszy Marszałek ostatnią o swoim wyborze i o ukonstytuowaniu się Izby oświadczył, iż piérwszą jéj czynnością było uznanie powstania za narodowe, i uchwalenie Adressu podziękowania dla tych którzy je zaczęli; wezwał nakoniec Senat do podobnego Aktu, do którego tenże jednomyślnie przystąpił i przez usta Czci godnego Zastępcy Prezesa Senatu uczucia swoje wynurzył. Zabierali następnie głosy posłowie: Zwierkowski, Trzciński, Sołtyk, Bierna-

(*) Lista posłów i deputowanych którzy ofiary złożyli ogłoszoną będzie.

eki, Barzykowski, Ziemecki i Kasztelan Gliszczyński; wreszcie zgodzono się na solwowanie Sessyi aż do Wtorku. Zgromadzenie o godzinie 7. rozeszło się.

Umówiła się Izba poselska, ażeby jutro wszyscy jéj członkowie w mundury obywatelskie przybrani udali się na Pragę dla sypania tam szańców przed mostowych.

## WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

### FRANCYA.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych dnia 6 Grudnia, Minister Wojny i Minister Spraw Zagranicznych, powtórnie oświadczyli, iż od Mocarstw obcych odbierają ciągle zapewnienie chęci, utrzymania przyjaznych stósunków. Jednakże tegoż samego dnia Rossyanom znajdującym się w Paryżu, oznajmił Hrabia Pozzo di Borgo, iż Cesarz Mikołaj, rozkazał ażeby bez żadnego wyjątku każdy poddany Rossyjski, oddalił się z Francyi. Wiadomość ta, zaraz rozeszła się na giełdzie, i papiery o kilkanaście centymów spadły. Chociaż Jenerał Sebastiani, nazywa politykę Ministeryum francuzkiego otwartą, i szczerą, uważać jednak można, iż zasłona tajemnicy, pokrywa jego zamiary. Bo jakżeż przypuścić, ażeby Ministrowie francuzcy, dali się ułudzić oświadczeniami Gabinetu Petersburgskiego, kiedy na ich poparcie, Cesarz Mikołaj i liczne hufce uzbraja, i wszystkim Rossyanom każe w przeciągu tygodnia jednego z Francyi wyjechać, i nareście dotąd wstrzymuje się od mianowania Posła swojego przy Dworze Francuzkim. Jednakże Monitor z dnia 7 Grudnia umieścił wiadomość, iż Król Filip mianował Xięcia Trewizy Ambasadorem przy Cesarzu Rossyjskim. Chociaż Pan Pozzo di Borgo jeszcze nie złożył swoich listów wierzytelnych; co już posłowie wszystkich Mocarstw uczynili. Tyle sprzeczności zachodzi w stósunkach politycznych Francyi z Rossyą, iż inaczéj nie wytłómaczym sobie postępowania Ministeryum Francuzkiego, jako tylko przypuszczając, że chce uwieść tych, którzy go oszukać chcieli. Nie ma wątpienia że wiadomość o rewolucyi naszéj, którą w Paryżu zapewnie odebrano dnia 8 lub 9 Grudnia, przyśpieszy rozwiązanie téj zagadki politycznéj.

Dnia 30 Listopada zakończył życie Pius VIII.

Gazeta Francuzka dając wyobrażenie o stanie teraźniejszym Europy i o zmianach jakich ta część świata doznaje tak się wyraża:

Kiedy Cesarz Japoński zastanawiając się nad wyprawą Jenerała Burmont do Algieru gani nierozwagę rządu Francuzkiego, iż chce podbić kraj, któremu nikt dotąd podołać nie mógł; a gazeta Augsburska w Chinach upowszechniona zwraca uwagę na to, iż Jezuici wpływem swoim Francyą pod ich systemat podbili, zaś Kuryer z Kamczatki donosi o podróży Karola X Króla francuzkiego do Alzacyi i o uniesieniach z jakiemi go przyjmowano; Depesze wreszcie z Jędo (stolicy Japonji) do ministra X. Poliniaka, a z Buenos Ajres (w Ameryce Południowéj) do ministra Guizot przychodzą do Paryża, wten czas Szach Perski ubolewa nad nowym porządkiem Francyi i nad uwolnieniem ludu z jarzma despotyzmu nazywając rewolucyą tego kraju karą Wielkiego Proroka za podniesienie oręża przeciw jego wyznawcom; w Paraguai Doktor Francya duma nad podróżą Karola X do Cherbourg, w Batawii zaś Gubernator ogłasza ojcowskie staranie Króla Niderlandów i dobroć administracyi w kraju nie wiedząc o powstaniu Belgii.

Co powiedzą ludy te, gdy ich dojdzie wiadomość że kiedy czytały o przeznaczeniu wojsk polskich do zgnębienia wolności ludu francuzkiego, Polacy własną swą wolność wówczas ogłosili?

### AUSTRYA.

W ostatnim Numerze Dostrzegacza Austryackiego z d. 8 Grudnia, czytamy co następuje: — Wiadomości z Krakowa z dnia 2 b. m. donoszą, o rozruchach zaszłych w Warszawie, w skutku których wojsko Rossyjskie opuściło Warszawę, i stanęło w pobliskości tego Miasta. Od dwóch dni poczta z Warszawy do Krakowa nie nadeszła.

Podług Dostrzegacza Austryackiego w dniu 11 Grudnia w Wiedniu ogłoszono o naszéj rewolucyi i jéj skutkach z zupełną dokładnością.

### BELGIA.

Zdaje się, iż przyjdzie znowu do kroków nieprzyjacielskich między Belgijczykami a Hollendrami. W Breda 6 Grudnia, przygotowywano się do walki. Król Holenderski, nie dozwoliwszy wyprowadzania towarów holenderskich do Niderlandów, rozjątrzył umysły w Antwerpii i Bruxeli.

### PRUSSY.

W Królewcu dowiedziano się o powstaniu Warszawy z Kuryera Warszawskiego, którego trzyma tam Cukiernik Szwajcar przesiedlony z Królestwa Polskiego. Sprowadzono tłómacza, lecz nim ten zdołał przepisać tę wiadomość po niemiecku, mieszkanie już nie mogło objąć ciekawych słuchaczy. Młodzież głosiła tę wiadomość przy świetle latarni na ulicach i całą noc spędziła chodząc i śpiéwając, tak że Policya mimo caléj pobłażliwości musiała nakazywać powrót do domu. We dwa dni nadeszły rozkazy, aby wojska tam stojące wyruszyły ku granicom Królestwa Polskiego.

Od granic Pruskich z Augustowskiego donoszą, iż w dniu 14. b. m. Cesarz Rossyjski ma się zjechać z Królem Pruskim w Królewcu.

### WYGODA SEYMUJĄCYCH I NARAD.

W Paryżu i Londynie w Izbach Parlamentowych są miejsca zamknięte, zastrzeżone dla Dziennikarzy. Spodziewać się należy téj saméj prerogatywy i u nas od któréj zależy dokładność Redakcyi i zupełność obrazu przeważnych obrad obecnego Sejmu.

### *DONIESIENIA.*

Kiedy Publiczność już obeznana z pismem peryodycznem pod tytułem, POLAK SUMIENNY, dotychczas w znacznéj ilości rozkupywała takowe w pojedynczych Numerach; Redakcya, chcąc oszczędzić czytającym wydatku, postanowiła ogłosić prenumeratę. Cena jéj miesięczna w Warszawie jest Zp. 8; na prowincyi z opłatą pocztową miesięcznie Zp. 11. kwartalnie Zp. 30. — Cena numeru jednego tak jak dotąd gro: 10.

Oprócz wszelkich postanowień rządowych, pismo to obejmować będzie wiadomości krajowe i zagraniczne, uwagi stósowne do obecnych okoliczności, a z kłamstw dziennych te tylko, o ktorych wszystkie inne gazety poprzednio doniosą.

Pismo to wychodzi z Drukarni Stereotypowéj w Pałacu Dembowskich przy ulicy Królewskiéj Nro 1065. gdzie i Redakcya tegoż przyjmuje chętnie te wszystkie artykuły które zacni nasi rodacy łaskawie nadesłać zechcą.

Kantor główny dystrybucyi jest w biórze informacyjnem na Krakowskiém Przedmieściu na przeciw Poczty.

Kantory szczególne, gdzie afisz oddzielny na widoku umieszczony.

Druga obrona Maurycego Mochnackiego w niniejszém piśmie wkrótce umieszczoną będzie.